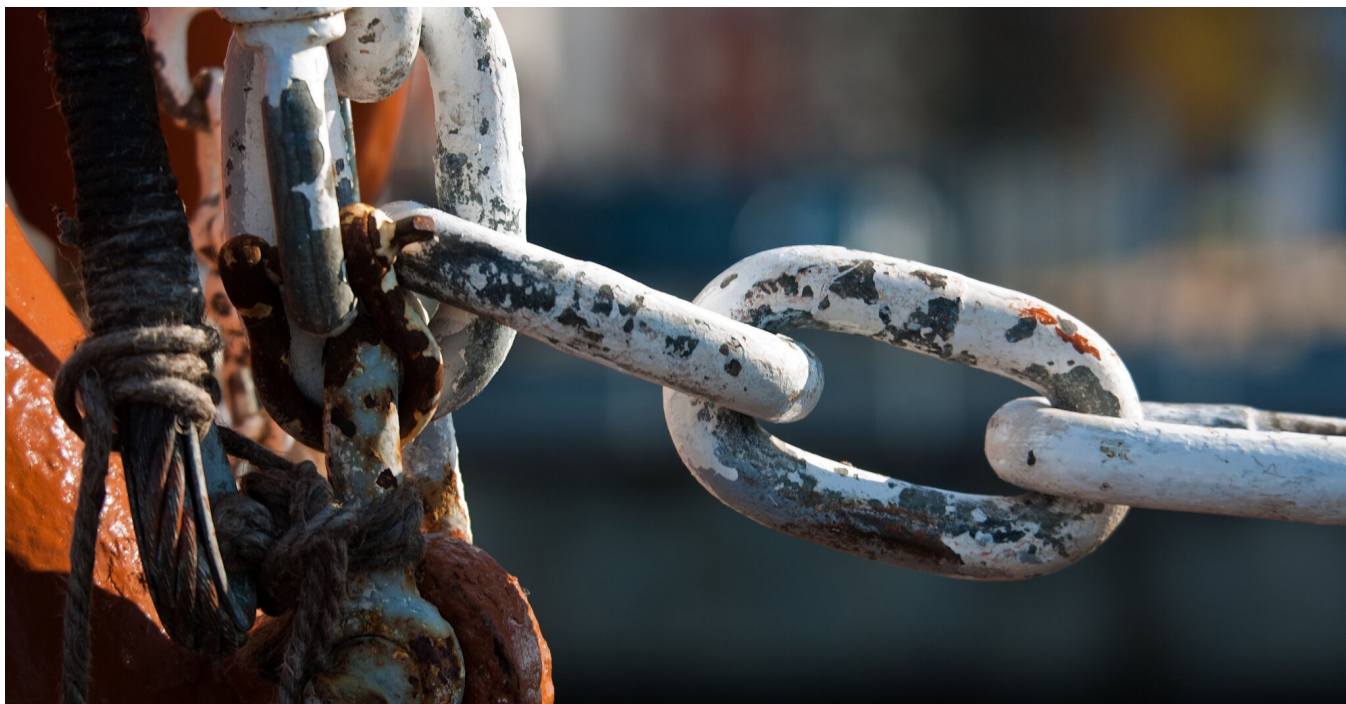

Związek związkowi nierówny, tu poboczny, a tam główny

Materiał zawiera 2 ilustracje (fotografie, obrazy, rysunki), 6 ćwiczeń, w tym 3 interaktywne.

Związek związkowi nierówny, tu poboczny, a tam główny

licencja: CC 0

Ćwiczenie 1

Rozwiń podane zdania nierozwinięte, dodając określenia z ramki.

4 określenia orzeczenia: Tezeusz [] [] zabił mieszkającego [] []

1 określenie podmiotu, 2 określenia orzeczenia: [] Dedal zaprojektował []

[]

1 określenie podmiotu, 2 określenia orzeczenia: [] Pandora otworzyła []

[]

1 określenie podmiotu, 3 określenia orzeczenia: [] Narcyz zakochał się []

[] []

1 określenie podmiotu, 2 określenia orzeczenia: Towarzysze [] zjedli []

[]

odbiciu

skrzydła

puszkę

pierwsze

lotosów

Odyseusza

dzięki

Pomysłowy

Ariadnie

niebezpieczną

w swoim

kilka

Minotaura

własnym

Ciekawska

w labiryncie

Piękny

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zapamiętaj!

Orzeczenie i podmiot tworzą **związek główny** (najważniejszy) w zdaniu.

Pozostałe wyrazy w zdaniu tworzą **związki poboczne**.

Zdania rozwinięte, w których występują liczne związki poboczne, zawierają znacznie więcej informacji niż zdania nierozwinięte:

Narcyz zakochał się. (zdanie nierozwinięte, tylko związek główny)

Piękny Narcyz zakochał się w swoim własnym odbiciu. (zdanie rozwinięte, związek główny i cztery związki poboczne)

Narcyz – co zrobił? – zakochał się (związek główny)

Narcyz – jaki? – piękny

zakochał się – w kim? – w odbiciu

odbiciu – czym? – swoim

odbiciu – czym? – własnym

Wyrazy w związkach nie są równorzędne, mniej ważny określa ważniejszy. **Nadrzędnym** jest ten wyraz, którym pytamy (jaki Narcyz?), a **podrzędnym** ten, którym odpowiadamy (piękny).

Ćwiczenie 2

Znajdź i oznacz w zdaniach związki główne (podmiot - kolorem niebieskim, orzeczenie - kolorem czerwonym).

czerwony

niebieski

Na samym środku raju Bóg zasadził drzewo wiadomości dobrego i złego.

W tym jednym drzewie krążyły soki dobra i zła.

Raj przecinała wielka rzeka rozdzielająca się na cztery tak samo potężne odnogi.

Wody tych rzek toczyły płytki złota i drogie kamienie.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Przeczytaj związki główne z powyższych zdań. Zastanów się, jak wiele informacji kryje się w związkach pobocznych.

Wybierz jedno spośród powyższych zdań rozwiniętych. Przepisz je tutaj lub do zeszytu i wypisz z niego wszystkie związki poboczne.

Uzupełnij

Ćwiczenie 4

Ułóż związki wyrazowe z rozsypanych wyrazów. Sprawdź w słowniku języka polskiego znaczenia nieznanych ci związków.

wdowi

niewiniątek

słup

owoc

umywać

grosz

niewierny

ciemności

rzeź

sol

manna

Tomasz

zakazany

ręce

egipskie

z nieba

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Z podanych zdań wypisz tutaj lub w zeszyte związki główne oraz poboczne. Zadaj pytania o wyrazy podrzędne.

1. Wielkie płazy wyłażą z wody.
2. Skrzydlate ptaki wzbijają się nad ziemię.
3. Stwórca ukończył swoje wielkie dzieło.

Uzupełnij

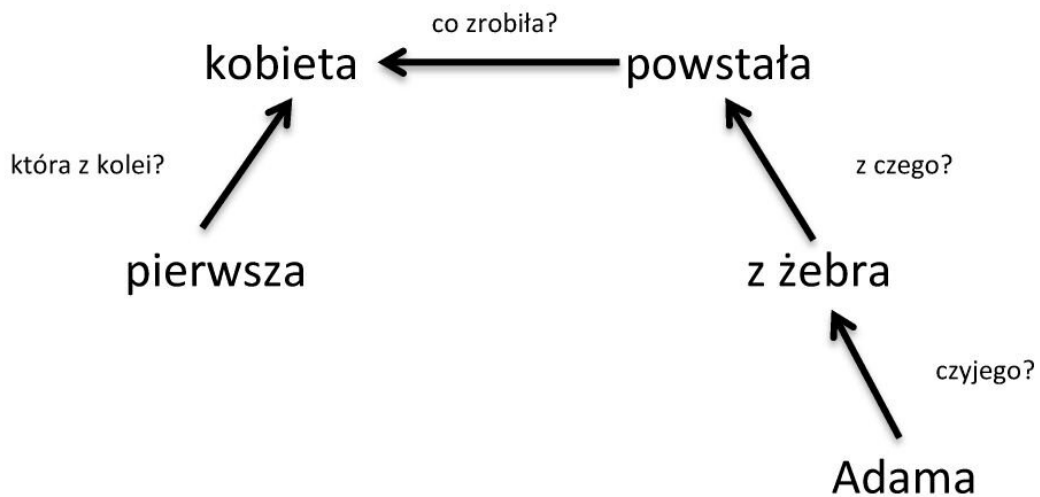
Zapamiętaj!

Aby narysować wykres zdania pojedynczego, należy znaleźć związek główny i zapisać go w jednej linii, najpierw podmiot, potem orzeczenie.

Następnie znajdź określenia podmiotu i określenia orzeczenia, zapisz je odpowiednio w dwóch grupach. Pamiętaj, że ustawiasz wszystkie wyrazy według ważności. Nadrzędne wyrazy stoją wyżej niż podrzędne.

Między poszczególnymi wyrazami będącymi w związku należy zadać pytania.

Oto wykres zdania: *Pierwsza kobieta powstała z żebra Adama.*

Ćwiczenie 6

Narysuj w zeszycie wykresy następujących zdań:

1. Adam żył w boskim raju.
2. Podstępny wąż skusił Ewę.
3. Ciekawa kobieta szybko zerwała zakazany owoc.
4. Nowe stworzenie z długimi włosami ciągle staje mi na drodze.
5. Piękne kwiaty pojawiły się na nagiej ziemi.
6. Na niebieskim firmamencie zabłyśły lśniące gwiazdy.
7. Wszystkie zwierzęta żyły ze sobą w przyjaźni.
8. Dobry Bóg ulepił z gliny człowieka.